

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

16 януари 2014 година *

„Свободно движение на стоки — Член 34 ДФЕС — Количествени ограничения върху вноса — Мерки с равностоен ефект — Търговия с изделия от благородни метали — Знак — Изисквания, наложени от правната уредба на държавата членка на вноса“

По дело C-481/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Lietuvos vyriausybės administracinis teismas (Литва) с акт от 27 септември 2012 г., постъпил в Съда на 25 октомври 2012 г., в рамките на производство по дело

UAB „Juvelta“

срещу

VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta (докладчик), председател на състав, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot и Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за UAB „Juvelta“, от A. Astauskienė, advokatė,
- за литовското правителство, от D. Kriauciūnas и R. Krasuckaitė, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от A. Steiblytė и G. Wilms, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: литовски.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 34 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между UAB „Juvelta“ (наричано по-нататък „Juvelta“) и VĮ Lietuvos prabavimo rūmai (Литовско ведомство по пробите и изпитванията) във връзка с решението на последното да наложи на Juvelta задължение на златните изделия, с които същото търгува, да бъдат поставяни знаци от упълномощено и независимо ведомство по пробите и изпитванията, отговарящи на изискванията на литовското законодателство.

Правна уредба

- 3 Съгласно член 3, параграф 21 от Закона на Република Литва за държавния контрол върху благородните метали и скъпоценните камъни (Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymas) в приложимата му за главното производство редакция (наричан по-нататък „Законът за държавния контрол“) държавният знак на VĮ Lietuvos prabavimo rūmai е установен от държавите от Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Република Турция знак, удостоверяващ, че изделията, на които той е поставен, са проверени и маркирани от упълномощено от съответната държава независимо ведомство и отговарят на пробата, която е изразена в арабски цифри в знака и указва съдържанието на благородни метали, измерено в хилядни тегловни части чист метал в сплавта.
- 4 Съгласно член 17, параграф 1 от този закон изделията от благородни метали и скъпоценните камъни, внасяни в Литва, трябва да бъдат маркирани със знака на тази държава от VĮ Lietuvos prabavimo rūmai.
- 5 Член 17, параграф 2, точка 2 от този закон предвижда, че изделията от благородни метали и скъпоценните камъни, внесени от друга държава, тоест от държава от ЕИП или от Република Турция, в която са били разрешени за търговия, могат да се продават, без да бъдат маркирани от VĮ Lietuvos prabavimo rūmai или без за тях да се издава сертификат за качество, ако са били проверени и маркирани от независимо ведомство по пробите и изпитванията, упълномощено от тази държава, и носят задължителната марка за отговорност, регистрирана в същата държава и поставена при изработването им.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 6 Juvelta е дружество, което по-специално търгува на дребно с бижутерийни изделия от благородни метали.
- 7 При извършване на проверка длъжностните лица от VĮ Lietuvos prabavimo rūmai установяват, че част (355 броя) от проверените златни изделия не отговарят на изискванията по член 17, параграф 2, точка 2 от Закона за държавния контрол.
- 8 Резултатите от посочената проверка са отразени в констативен протокол № 04-13-41 от 15 март 2011 г., с който VĮ Lietuvos prabavimo rūmai дава указания на Juvelta върху златните изделия, с които същото търгува, упълномощено и независимо ведомство по пробите и изпитванията да постави знаци, отговарящи на изискванията на литовската национална уредба.
- 9 От констативния протокол се установява, че върху разглежданите изделия е бил поставен знак от упълномощено от Република Полша независимо ведомство по пробите и изпитванията, но според VĮ Lietuvos prabavimo rūmai той не отговаря на изискванията по член 17, параграф 2,

точка 2 от Закона за държавния контрол във връзка с член 3, параграф 21 от него, тъй като фигуриращата в този знак арабска цифра „3“ не указва съдържанието на съответния благороден метал, изразено в хилядни тегловни части чист метал в сплавта.

- 10 В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че не се оспорва, че в Република Полша с поставянето на цифрата „3“ върху знака се обозначават изделията от благородни метали, чиято проба, изразена в хилядни тегловни части чист метал в сплавта, е равна на 585.
- 11 Освен това тази юрисдикция посочва, че Juvelta е извършило допълнително маркиране на съответните изделия чрез поставяне върху същите на цифрата „585“, чието предназначение е по разбираем за литовските потребители начин да укаже пробата на тези изделия.
- 12 След като обжалва констативния протокол пред директора на VĮ Lietuvos prabavimo rūmai, който с Решение № 1.5-264 от 15 април 2011 г. отхвърля жалбата и потвърждава като законосъобразен посочения протокол, Juvelta подава жалба за отмяна на протокола и на решението пред Vilniaus apygardos administracinis teismas, който я отхвърля с решение от 18 август 2011 г.
- 13 Juvelta обжалва това решение пред запитващата юрисдикция.
- 14 При тези обстоятелства Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Трябва ли член 34 ДФЕС да се тълкува в смисъл, че той не допуска национални норми, съгласно които, за да се продават на пазара на държава — членка на Европейския съюз, златни изделия, внесени от друга държава членка (на износ), в която са били разрешени за търговия, тези изделия трябва да са маркирани със знак на упълномощено от държава членка независимо ведомство, който удостоверява, че носещото го изделие е проверено от това ведомство и съдържа разбираема за потребителите в държавата членка на вноса информация за пробата на изделието, когато такава информация фигурира в отделен допълнителен знак, поставен върху същото златно изделие?
 - 2) Има ли значение за отговора на първия въпрос това, че както в настоящия случай, допълнителният знак с пробата върху златните изделия, който е разбираем за потребителите в държавата членка на вноса (например маркировка с три арабски цифри „585“), не е бил поставен от упълномощено от държава — членка на Европейския съюз, независимо ведомство по пробите и изпитванията, но съдържащата се в него информация съответства по смисъл на тази в знака, поставен върху същото изделие от упълномощено от държавата членка на износа независимо ведомство по пробите и изпитванията (например знак на държавата на износ, съдържащ арабската цифра „3“, обозначаваща съгласно законодателството на тази държава проба 585)?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 15 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 34 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която, за да се продават на пазара на държава членка, внесени от друга държава членка изделия от благородни метали, които са били разрешени за търговия в последната и са били маркирани със знак съгласно правната ѝ уредба, трябва, когато указанието за пробата на тези изделия върху знака не отговаря на изискванията на правната уредба на първата държава членка, да бъдат маркирани отново от упълномощено

от първата държава членка независимо ведомство по пробите и изпитванията чрез поставянето на знак, който удостоверява, че посочените изделия са проверени, и указва пробата им в съответствие с тези изисквания.

- 16 Следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика всяка правна уредба в областта на търговията на държавите членки, която може пряко или непряко, действително или потенциално да възпрепятства търговията в рамките на Съюза, трябва да се счита за мярка с равностоен на количествени ограничения ефект по смисъла на член 34 ДФЕС (вж. по-специално Решение от 11 юли 1974 г. по дело *Dassonville*, 8/74, *Recueil*, стр. 837, точка 5 и Решение от 2 декември 2010 г. по дело *Ker-Optika*, C-108/09, *Сборник*, стр. I-12213, точка 47).
- 17 Ето защо представляват забранени от член 34 ДФЕС мерки с равностоен ефект пречките пред свободното движение на стоки, които са резултат — при липса на хармонизация на националните законодателства — от прилагането по отношение на стоки с произход от други държави членки, където те се произвеждат и се продават законно, на правила относно условията, на които тези стоки трябва да отговарят, дори тези правила да се прилагат без разлика към всички стоки, когато това приложение не може да се обоснове с цел от общ интерес, която има предимство пред изискванията за свободно движение на стоките (вж. Решение от 22 юни 1982 г. по дело *Robertson* и др., 220/81, *Recueil*, стр. 2349, точка 9, Решение от 15 септември 1994 г. по дело *Houtwipper*, C-293/93, *Recueil*, стр. I-4249, точка 11 и Решение от 21 юни 2001 г. по дело *Комисия/Ирландия*, C-30/99, *Recueil*, стр. I-4619, точка 26).
- 18 В това отношение Съдът вече е постановил, че национална правна уредба, която изисква изделия от благородни метали, внесени от други държави членки, в които те законно се предлагат на пазара и са маркирани в съответствие със законодателството на тези държави, да подлежат отново на маркиране в държавата членка на вноса, води до затрудняване и оскъпяване на вноса (вж. в този смисъл Решение по дело *Robertson* и др., посочено по-горе, точка 10, Решение по дело *Houtwipper*, посочено по-горе, точка 13 и Решение по дело *Комисия/Ирландия*, посочено по-горе, точка 27).
- 19 Такъв е случаят с разглежданата в главното производство правна уредба. Всъщност съгласно посочената правна уредба изделията от благородни метали и скъпоценните камъни, маркирани със знак, който не отговаря на изискванията ѝ, могат да бъдат пуснати в продажба в Литва само след като отново са били маркирани в тази държава членка.
- 20 Поради това подобна правна уредба представлява мярка с равностоен на количествено ограничение върху вноса ефект, която е забранена от член 34 ДФЕС.
- 21 Относно възможността да се обоснове подобна мярка Съдът вече е приел, че задължението на вносителя да постави върху изделията от благородни метали указващ пробата знак, по принцип може да гарантира ефективна защита на потребителите и да осигурява условия за лоялна търговия (вж. Решение по дело *Robertson* и др., посочено по-горе, точка 11, Решение по дело *Houtwipper*, посочено по-горе, точка 14 и Решение по дело *Комисия/Ирландия*, посочено по-горе, точка 29).
- 22 Въпреки това в този контекст Съдът също е постановил, че дадена държава членка не може да изисква ново маркиране на продукти, внесени от друга държава членка, в която те законно се предлагат на пазара и са маркирани в съответствие със законодателството ѝ, при условие че предоставената от първоначалния знак информация, без значение под каква форма, е еквивалентна на изискваната от държавата членка на вноса и е разбираема за потребителите в нея (вж. Решение по дело *Robertson* и др., посочено по-горе, точка 12, Решение по дело *Houtwipper*, посочено по-горе, точка 15, както и Решение по дело *Комисия/Ирландия*, посочено по-горе, точки 30 и 69).

- 23 За да се определи дали указанието за пробата, което не се предвижда от националната правна уредба на дадена държава членка, предоставя еквивалентна и разбираема за потребителите на тази държава информация, следва да се отчитат предполагаемите очаквания на средния потребител, който е относително осведомен и в разумни граници е наблюдателен и съобразителен (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Ирландия, посочено по-горе, точка 32).
- 24 Относно спора, с който е сезирана запитващата юрисдикция, следва да се отбележи, че по отношение на разглежданите в главното производство изделия е установено, че те са били маркирани от упълномощено от Република Полша независимо ведомство по пробите и изпитванията, съгласно изискванията на тази държава.
- 25 Също така запитващата юрисдикция отбелязва неоспорването на факта, че поставеният върху тези изделия знак указва пробата им чрез посочването на цифрата „3“ и че в Полша по този начин се обозначават изделията от благородни метали, чиято проба, изразена в хилядни тегловни части чист метал в сплавта, е 585.
- 26 От това следва, че що се отнася до маркираните в Полша изделия от благородни метали, информацията, предоставяна от посочения знак, е еквивалентна на предоставяната с цифрата „585“, фигурираща върху знака, поставен от упълномощено от Литва независимо ведомство по пробите и изпитванията, съгласно правната уредба на тази държава.
- 27 Въпреки това следва да се провери и дали посочването на цифрата „3“ в знаците, поставени на разглежданите в главното производство изделия, предоставя разбираема информация за средния литовски потребител, който е относително осведомен и в разумни граници е наблюдателен и съобразителен.
- 28 В това отношение следва да се установи, че вероятно това посочване не е разбираемо за подобен потребител, тъй като той по принцип не е длъжен да познава полската система за указване на пробите на изделията от благородни метали.
- 29 Въпреки че ограниченията, произтичащи от разглежданата в главното производство правна уредба, могат да бъдат обосновани от целта да се гарантира ефективна защита на литовските потребители, като им се предоставя разбираема за тях информация относно пробата на изделията от благородни метали, внесени в Литва, подобна обосновка би могла да се приеме само ако тази правна уредба е пропорционална на преследваната от нея цел, т.е. ако тя е не само подходяща за осъществяването на тази цел, но и не надхвърля необходимото за постигането ѝ.
- 30 При това положение следва да се провери дали посочената цел може да бъде постигната посредством мерки, които ограничават в по-малка степен търговския обмен на изделия от благородни метали в рамките на Съюза от налагането на предвиденото в посочената правна уредба изискване за ново маркиране в държавата членка на вноса.
- 31 В този контекст следва да се припомни, че както посочва запитващата юрисдикция, за да се обозначи по разбираем за литовските потребители начин пробата на разглежданите в главното производство изделия, Juvelta е извършило допълнително маркиране на съответните изделия чрез поставяне върху тях на цифрата „585“, която отговаря на пробата им, изразена в хилядни тегловни части чист метал в сплавта.
- 32 Следва да се приеме за установено обаче, че подобно маркиране може да постигне преследваната от разглежданата в главното производство правна уредба цел и представлява мярка, налагаща по-малко ограничения при движението на изделия от благородни метали в рамките на Съюза от новото поставяне на знак, изисквано от тази правна уредба, при условие

че предоставената посредством това маркиране информация отговаря на фигуриращата върху знака, поставен на съответните изделия от упълномощено от държавата членка на износа независимо ведомство по пробите и изпитванията.

- 33 Следва още да се посочи, че освен допълнително маркиране като разглежданото в главното производство, други мерки биха могли да бъдат достатъчни, за да се гарантира ефективна защита на потребителите; такива мерки са задължителното наличие в обектите за търговия с изделия от благородни метали с произход от други държави членки на таблици на съответствие, които са одобрени от независимо ведомство по пробите и изпитванията в държавата членка на вноса и предоставят информация на потребителите за знаците, указващи пробата в другите държави членки и тяхното съответствие в посочената държава членка, или задължението за поставяне върху тези изделия на етикет, на който се посочва цялата изисквана от правната уредба на тази държава членка информация.
- 34 При тези обстоятелства на първия въпрос следва да се отговори, че член 34 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че той не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която, за да се продават на пазара на държава членка, внесени от друга държава членка изделия от благородни метали, които са били разрешени за търговия в последната и са били маркирани със знак съгласно правната ѝ уредба, трябва, когато указанието за пробата на тези изделия върху знака не отговаря на изискванията на правната уредба на първата държава членка, да бъдат маркирани отново от упълномощено от първата държава членка независимо ведомство по пробите и изпитванията чрез поставянето на знак, който удостоверява, че посочените изделия са проверени, и указва пробата им в съответствие с тези изисквания.

По втория въпрос

- 35 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали има значение за отговора на първия въпрос обстоятелството, че допълнителното маркиране на внесени изделия от благородни метали, предназначено да предостави информация за пробата на тези изделия по начин, разбираем за потребителите в държавата членка на вноса, не е било извършено от упълномощено от държава членка независимо ведомство по пробите и изпитванията.
- 36 В това отношение следва да се отбележи, че доколкото разглежданите в главното производство изделия са били повторно маркирани само като допълнение към знака за проба, поставен от независимо ведомство по пробите и изпитванията, упълномощено от държавата членка на износа, в случая от Република Полша, гарантиращата функция на този знак е постигната (вж. в този смисъл Решение по дело Houtwipper, посочено по-горе, точка 19).
- 37 Всъщност положението в главното производство трябва да се разграничи от това, при което поставянето на знак върху изделия от благородни метали е извършено от самите производители в държавата членка на износа. Последното положение може да доведе до измами, във връзка с които при липса на правна уредба на Съюза държавите членки, които разполагат с широко право на преценка, трябва да предприемат мерките, които считат за подходящи в това отношение (вж. в този смисъл Решение по дело Houtwipper, посочено по-горе, точки 20—22).
- 38 При все това информацията, предоставена с допълнително маркиране като разглежданото в главното производство, трябва при всички положения да съответства на фигуриращата върху знака, поставен върху съответните изделия от упълномощено от държавата членка на износа независимо ведомство по пробите и изпитванията.

- 39 От акта за преюдициално запитване и от точки 25 и 26 от настоящото решение обаче следва, че такъв е случаят в главното производство.
- 40 При тези обстоятелства на втория въпрос следва да се отговори, че обстоятелството, че допълнителното маркиране на внесени изделия от благородни метали, предназначено да предостави информация за пробата на тези изделия по начин, разбираем за потребителите в държавата членка на вноса, не е било извършено от упълномощено от държава членка независимо ведомство по пробите и изпитванията, е без значение за отговора на първия въпрос, доколкото върху посочените изделия предварително е бил поставен знак за проба от упълномощено от държавата членка на износа независимо ведомство по пробите и изпитванията и предоставената посредством това маркиране информация съответства на фигуриращата върху знака.

По съдебните разноски

- 41 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Член 34 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че той не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която, за да се продават на пазара на държава членка, внесени от друга държава членка изделия от благородни метали, които са били разрешени за търговия в последната и са били маркирани със знак съгласно правната ѝ уредба, трябва, когато указанието за пробата на тези изделия върху знака не отговаря на изискванията на правната уредба на първата държава членка, да бъдат маркирани отново от упълномощено от първата държава членка независимо ведомство по пробите и изпитванията чрез поставянето на знак, който удостоверява, че посочените изделия са проверени, и указва пробата им в съответствие с тези изисквания.
- 2) Обстоятелството, че допълнителното маркиране на внесени изделия от благородни метали, предназначено да предостави информация за пробата на тези изделия по начин, разбираем за потребителите в държавата членка на вноса, не е било извършено от упълномощено от държава членка независимо ведомство по пробите и изпитванията, е без значение за отговора на първия въпрос, доколкото върху посочените изделия предварително е бил поставен знак за проба от упълномощено от държавата членка на износа независимо ведомство по пробите и изпитванията и предоставената посредством това маркиране информация съответства на фигуриращата върху знака.

Подписи